

Plik pobrany ze strony

www.cka.pl www.rozwiazania.pl

MODELE ODPOWIEDZI I SCHEMATY OCENIANIA ZADAŃ Z ARKUSZA EGZAMINACYJNEGO I

Zadanie sprawdzające rozumienie czytanego tekstu *Dwugłós o tolerancji*.

Model zawiera przewidywane odpowiedzi. Odpowiedzi ucznia mogą przybierać różną formę językową, ale ich sens musi być synonimiczny wobec modelu. Oceniając pracę ucznia, należy stosować punktację z modelu.

Uwaga: Za pełną odpowiedź przyznaje się maksymalną liczbę punktów, za niepełną – wskazaną w rubryce „punkty częściowe”. Nie należy przyznawać połówek punktów. Za brak odpowiedzi lub odpowiedź błędną nie przyznaje się punktów.

L.p.	Odpowiedzi	Maksymalnie punktów	Punkty częściowe
1.	że są one przeciwne, odmienne <i>można uznać:</i> Legutko ciągle nie jest entuzjastą tolerancji (choć jej nie neguje), Sadurski jest zwolennikiem tolerancji	1	0
2.	swoje jako liberalne, Legutki jako konserwatywne	1	0
3.	– sama nie stanowi (nie ustanawia) wartości – zacierą różnice językowe i pojęciowe – nie ulepsza rzeczywistości	2 (za co najmniej dwa wskazania)	1
4.	tezę, że tolerancja służy tolerującym	1	0
5.	upadający dobry obyczaj; bo co nie jest zabronione, staje się dozwolone	2	1
6.	Legutko – poglądy przeciwnika na moralność	1	0
7.	„drugiego rzędu” – są mniej ważne, pośrednie; „drugiego stopnia” – odnoszą się do innych wartości, są ważniejsze	1	0
8.	niezgoda = tolerancja, nietolerancja = eliminacja	2	1
9.	podkopywałyby autorytet (likwidowałby punkt odniesienia)	1	0
10.	<i>np.:</i> – „społeczeństwa tolerancyjnego” (ak. 6.) – zaznaczenie dystansu (ironii), nadanie charakteru pojęcia („nazwy własnej”) – „tolerancja jest wartością drugiego rzędu” (ak. 10.) – uwiarygadniające przytoczenie cytatu – „tak samo dobrą jak każda inna” (ak. 14.) – wprowadzenie do tekstu wyrażenia powszechnie używanego, standardowego – „nie akceptować” (ak. 11.) – wyodrębnienie pojęcia istotnego dla rozważań	2 (za co najmniej dwa przykłady z określeniami)	1 (za przykład z określeniem)
11.	<i>np.:</i> – „tolerancja [...] jak wielki buldożer” – wyolbrzymienie, – „rzeczywistość [...] jak dom towarowy” – ukazanie różnorodności, bogactwa. Łączy je negacja. <i>Uwaga:</i> nie uznaje się tego, co tkwi w naturze każdego porównania, np.: „obrazowe przedstawienie”, „zilustrowanie”, „przybliżenie czytelnikowi”	2 (za dwa przykłady z określeniami)	1 (za przykład z określeniem)
12.	„Ciągle lubię tolerancję”, „Lubię tolerancję”; pierwsze przekształcenie	1	0
13.	Sadurskiego, aprobujące	2	1
14.	za logiczne uzasadnienie stanowiska <i>Uwaga:</i> nie uznaje się odpowiedzi typu: „bo mam podobne poglądy”, „bo jestem tolerancyjny”, bo tolerancja to ważna wartość”	1	0

Temat 1.: **Odczytując dwa poetyckie manifesty, porównaj pokolenia, które się w nich wypowiedziały.**

I. ROZWINIĘCIE TEMATU (można uzyskać maksymalnie 25 punktów)

	Punktacja
1. nazwanie pokoleń,	0-1
2. nazwanie cech manifestu pokoleniowego:	0-2
– wypowiedź w imieniu pokolenia,	
– określenie postawy pokolenia (sformułowanie programu),	
3. dostrzeżenie w obu wierszach cech manifestu – „my”, „nam” (w <i>Końcu wieku</i> również zwrot do „człowieka z końca wieku”),	0-1
4. odczytanie programu romantyków w <i>Odzie do młodości</i> :	0-10
– łączenie się w uczuciach i działaniu (bycie wspólnotą),	
– działanie dla szczęścia ogółu,	
– czerpanie siły z jedności,	
– kierowanie się w życiu uczuciem,	
– poświęcenie się dla szczęścia innych (złożenie ofiary z życia),	
– odpowiadanie przemocą na przemoc,	
– kształtowanie charakteru od młodości (jak Herakles),	
– mierzenie sił na zamiary (sięganie po to, co z racjonalnego punktu widzenia wydaje się niemożliwe),	
– wiara w potęgę młodości,	
– stworzenie nowego, lepszego świata,	
5. odczytanie nawiązań mitologicznych (Herakles, Hebe, lot Ikara, zielone lata),	0-1
6. dostrzeżenie wpływów idei oświecenia (jakobini, wspólnota, kształtowanie charakterów),	0-1
7. scharakteryzowanie postawy pokolenia w <i>Końcu wieku</i> :	0-4
– brak programu – zastąpienie go negacją dotychczasowych postaw,	
– zanegowanie postaw zarówno kreatywnych, jak i destrukcyjnych czy pasywnych (co najmniej po jednym przykładzie),	
– interpretacja puenty wiersza (np. słabość człowieka, bezradność wobec zła),	
– nazwanie postawy (dekadentyzm),	
8. dostrzeżenie konstrukcji wiersza (pytanie – odpowiedź – czasem w postaci retorycznego pytania; zmiana „nam” na „ty”) jako wzmacniającej jego wymowę,	0-1
9. podsumowanie:	0-4
– pełne, np.: uogólnienie postaw i różnic między nimi, uzasadnienie ich uwarunkowaniami historycznymi i filozoficznymi,	(4)
– częściowe, np.: uogólnienie postaw i różnic między nimi,	(2)
– próba podsumowania, np.: nazwanie jednej istotnej różnicy między pokoleniami.	(1)

II. KOMPOZYCJA (5 punktów)

Kompozycję wypracowania ocenia się wtedy, gdy przyznane zostały punkty za rozwinięcie tematu

– podporządkowana zamysłowi funkcjonalnemu wobec tematu, spójna wewnątrznie, przejrzysta i logiczna; pełna konsekwencja w układzie graficznym,	5
– uporządkowana wobec przyjętego kryterium, spójna; graficzne wyodrębnienie głównych części,	3
– wskazująca na podjęcie próby porządkowania myśli, na ogół spójna.	1

Uwaga: jeśli powyższe kryteria nie zostały spełnione, nie przyznaje się punktów.

III. STYL (5 punktów)

- jasny, żywy, swobodny, zgodny z zastosowaną formą wypowiedzi; urozmaicona leksyka, 5
- zgodny z zastosowaną formą wypowiedzi, na ogół jasny; wystarczająca leksyka, 3
- na ogół komunikatywny, dopuszczalne schematy językowe. 1

Uwaga: jeśli powyższe kryteria nie zostały spełnione, nie przyznaje się punktów.

IV. JĘZYK (maksymalnie 12 punktów)

- język w całości pracy komunikatywny, poprawna, urozmaicona składnia, poprawne: słownictwo, frazeologia, fleksja, 12
- język w całości pracy komunikatywny, poprawne: składnia, słownictwo, frazeologia i fleksja, 9
- język w całości pracy komunikatywny, poprawna fleksja, w większości poprawne składnia, słownictwo, frazeologia, 6
- język w pracy komunikatywny mimo błędów składniowych, słownikowych, frazeologicznych i fleksyjnych, 3
- język w pracy komunikatywny mimo błędów fleksyjnych, licznych błędów składniowych, słownikowych, frazeologicznych. 1

Uwaga: jeśli powyższe kryteria nie zostały spełnione, nie przyznaje się punktów.

V. ZAPIS (maksymalnie 3 punkty)

- bezbłędna ortografia, poprawna interpunkcja (nieliczne błędy), 3
- poprawna ortografia (nieliczne błędy II stopnia), na ogół poprawna interpunkcja, 2
- poprawna ortografia (nieliczne błędy różnego stopnia), interpunkcja niezakłócająca komunikacji (mimo różnych błędów). 1

Uwaga: jeśli powyższe kryteria nie zostały spełnione, nie przyznaje się punktów.

VI. SZCZEGÓLNE WALORY PRACY 0-4

Temat 2.: Dlaczego przegrał? Na podstawie przytoczonego fragmentu i znajomości *Lalki* Bolesława Prusa przedstaw przyczyny porażki Stanisława Wokulskiego.

I. ROZWINIĘCIE TEMATU (można uzyskać maksymalnie 25 punktów)

Fragment

1. umiejscowienie fragmentu w powieści (pobyty w Paryżu – ucieczka spowodowana rozczarowaniem ukochaną), 0-1
2. odczytanie sensu fragmentu: 0-2
 - rozmyślania Wokulskiego nad swoim sposobem przeżywania miłości,
 - punkt wyjścia rozmyślań: widok zbioru wierszy Mickiewicza,
3. odczytanie sensu cytatu z Mickiewicza: 0-1
 - wypowiedź romantyka zakochanego bez wzajemności,
4. nazwanie uczuć ukazanych w cytacie: 0-3
 - cierpienie w samotności,
 - pragnienie wyrażenia cierpienia wobec ukochanej, zadania jej bólu,
 - niemożność uczynienia tego,

5. scharakteryzowanie stosunku Wokulskiego do miłości romantycznej: 0-3
 – Wokulski obwinia romantyczną poezję (za to, że wpoila mu//dwóm pokoleniom daleki od życia ideał miłości),
 – Wokulski przeciwstawia dramatycznej miłości romantycznej miłość-źródło szczęścia,
 – opamiętanie: pytanie o przyczyny ukształtowania się tragicznego modelu miłości,
6. scharakteryzowanie stosunku Wokulskiego do romantycznego poety: 0-3
 – współczucie i podziw dla Mickiewicza (męka dla dobra narodu),
 – oskarżenie społeczeństwa,
 – poczucie wspólnoty losu z romantycznym poetą (miłość do panien z wyższych niż oni rodów),
7. dostrzeżenie językowych znaków poczucia wspólnoty losu z Mickiewiczem 0-1
 – *twoim, moim i naszym nieszczęściom* –,
- Powieść**
8. wskazanie przyczyn klęski Wokulskiego, 0-5
 np.:
 – idealizowanie Izabeli (podanie co najmniej jednego argumentu),
 – prawdziwe oblicze Izabeli (co najmniej jeden konkret),
 – chwile „przejrzania” Wokulskiego (co najmniej jeden przykład),
 – reakcje Wokulskiego w chwilach „przejrzania” (co najmniej jeden przykład),
 – pieniądz – najwyżej ceniona w społeczeństwie wartość (co najmniej jeden przykład),
 – tytuł wyznacza pozycję społeczną (co najmniej jeden przykład, np. pozycja Księcia wśród arystokratów),
 – stosunek arystokracji do Wokulskiego,
 – niedocenywanie przez społeczeństwo działań Wokulskiego na rzecz ogółu (co najmniej jeden przykład),
9. wykorzystanie kontekstów, 0-2
 np.:
 – biografia Mickiewicza,
 – bohaterowie literaccy, na drodze miłości których stanęło społeczeństwo,
10. podsumowanie: 0-4
 – pełne: np. dostrzeżenie, że dramat Wokulskiego wpisuje się w konflikt jednostki ze zbiorowością (lub: wynika z konfliktu wartości uznawanych przez jednostkę i przez zbiorowość) i jako taki jest ponadczasowy, (4)
 – częściowe: np. stwierdzenie, że dramat zarówno Wokulskiego, jak i kochanków romantycznych wynika z nadmiernego idealizowania kobiet, które były typowymi twórcami swoich czasów, (2)
 – próba podsumowania: np. stwierdzenie, że Wokulski i Mickiewicz nieszczęśliwie kochali i chcieli dać szczęście swojemu narodowi. (1)

II. KOMPOZYCJA (5 punktów)

Kompozycję wypracowania ocenia się wtedy, gdy przyznane zostały punkty za rozwinięcie tematu

- podporządkowana zamysłowi funkcjonalnemu wobec tematu, spójna wewnętrznie, przejrzysta i logiczna; pełna konsekwencja w układzie graficznym, 5
 – uporządkowana wobec przyjętego kryterium, spójna; graficzne wyodrębnienie głównych części, 3
 – wskazująca na podjęcie próby porządkowania myśli, na ogół spójna. 1

Uwaga: jeśli powyższe kryteria nie zostały spełnione, nie przyznaje się punktów.

III. STYL (5 punktów)

- jasny, żywy, swobodny, zgodny z zastosowaną formą wypowiedzi; urozmaicona leksyka, 5
- zgodny z zastosowaną formą wypowiedzi, na ogół jasny; wystarczająca leksyka, 3
- na ogół komunikatywny, dopuszczalne schematy językowe. 1

Uwaga: jeśli powyższe kryteria nie zostały spełnione, nie przyznaje się punktów.

IV. JĘZYK (maksymalnie 12 punktów)

- język w całej pracy komunikatywny, poprawna, urozmaicona składnia, poprawne: słownictwo, frazeologia, fleksja, 12
- język w całej pracy komunikatywny, poprawne: składnia, słownictwo, frazeologia i fleksja, 9
- język w całej pracy komunikatywny, poprawna fleksja, w większości poprawne składnia, słownictwo, frazeologia, 6
- język w pracy komunikatywny mimo błędów składniowych, słownikowych, frazeologicznych i fleksyjnych, 3
- język w pracy komunikatywny mimo błędów fleksyjnych, licznych błędów składniowych, słownikowych, frazeologicznych. 1

Uwaga: jeśli powyższe kryteria nie zostały spełnione, nie przyznaje się punktów.

V. ZAPIS (maksymalnie 3 punkty)

- bezbłędna ortografia, poprawna interpunkcja (nieliczne błędy), 3
- poprawna ortografia (nieliczne błędy II stopnia), na ogół poprawna interpunkcja, 2
- poprawna ortografia (nieliczne błędy różnego stopnia), interpunkcja niezakłócająca komunikacji (mimo różnych błędów). 1

Uwaga: jeśli powyższe kryteria nie zostały spełnione, nie przyznaje się punktów.

VI. SZCZEGÓLNE WALORY PRACY 0-4